

Stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname

Workshop 2

Duurzame landbouw en infrastructuur

5 juni 2015

Organisatie : *Stichting Duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname*
Inleider : *Trusty Green, Loes Trustfull, directeur Trusty Green*
Begeleider : *Peggy Burke, projectleider stichting d'ONS*
Moderator : *Stanley Oosthuizen agro-consultant*
Notulist : *Soekdewsing Jayantie D.*
Datum verslag : *12 juni 2015*

Voorwoord

Op 4 en 5 juni 2015 wordt in Paramaribo, Suriname, een internationaal tweedaags congres georganiseerd waarin het thema ontwikkelingen in de duurzame landbouw en de zadenvoorziening, centraal staat. De stichting is een goed wil organisatie en streeft er naar een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van Suriname. Duurzaam in economisch opzicht en duurzaam daar waar het gaat om de impact op het milieu en op de sociale omgeving. In dit congres werden in workshops gewerkt om over onderwerpen te brainstormen en discussiëren. Een van de onderwerpen van workshop 2 op 5 juni 2015 was: “ ***Duurzame landbouw en infrastructuur***”.

Doel van dit onderwerp was om zoveel mogelijk problemen te herkennen, aanbevelingen en oplossingen te brengen.

Dit congres wordt georganiseerd door stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname (d'ONS), in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken (EZ Nederland), het ministerie van Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV Suriname), de Anton de Kom Universiteit (Suriname), Incotec (Nederland), Staatsolie (Suriname), Vereniging Surinaams Bedrijfsleven (VSB) en andere betrokken organisaties uit Nederland en Suriname. De locatie is hotel Torarica.

Inleiding

Er zijn drie begrippen, deze drie begrippen hebben met elkaar te maken, nl. duurzaam, landbouw en infrastructuur. Want zonder deze verbinding zal elke landbouwonderneming mislukken.

Behalve vlot van A naar B je producten krijgen, is de vraag:

1. Hoe kunnen we op een milieusparende wijze, hoogwaardige producten produceren en onze groeiomogelijkheden vergroten?
2. We kunnen niet over duurzame landbouw praten als we ‘groen’ ondernemerschap breed niet stimuleren, waaronder ook het gebruik van groene energie.

Infrastructuur is voor iedereen essentieel houdt de landbouw in het geheel van basisvoorzieningen en netwerken bedoeld ter verzorging landbouwondernemingen die een goede werking van een economie moeten waarborgen.

Infrastructuur is daarmee de ruggengraat van een economie en voor de landbouw.

Voorwaarde voor groei en welvaart van een land en de samenleving, is een goed ontwikkelde en functionerende infrastructuur.

- Traditioneel is infrastructuur: de auto's, bussen en grote wegen.
- Transport arbeiders, vervoer producten in bijv. gekoelde containerwagens, energie, water, etc. Hoe goed en toegankelijk zijn onze wegen (*denk aan regentijd).
- Afwateringswegen (kanalen, sloten). Zijn die er voldoende en voldoen ze? Is er water, stroom? Maar ook het digitale wegennet is belangrijk en toegang tot middelen (geld, machinerie, mest, etc.).

Een goede infrastructuur is van levensbelang voor alle ondernemingen en organisaties, ongeacht de grootte of complexiteit, dus zeker voor de landbouw.

De land- en tuinbouw is een cruciaal onderdeel van de *agro food* sector en van nationaal belang. De sector draagt bij aan ondernemerschap, handel, logistiek en innovatie en is nauw verbonden met andere sectoren van het Surinaams bedrijfsleven. De concurrentie op de grondstoffenmarkt is groot en de milieueisen strenger.

Waar er problemen of uitdagingen zijn, zijn er ook kansen.

Hebben alle personen in Suriname in de *agro food* sector toegang tot een goede infrastructuur?. Praat met landbouwers en veehouders, en vooral landbouwers in het verre binnenland/districten. Het gebrek aan goede transportfaciliteiten belemmert groei. Ook de toegang tot (financiële) middelen, kennis etc., maakt zeker de kleine landbouwer tot slachtoffer. Hoe groter of complexer de organisatie of onderneming, hoe belangrijker de infrastructuur wordt. Het ontbreken van een goede infrastructuur zal de groei zelfs afremmen.

Wanneer spreken we van duurzame landbouw? (als...)

- er voldoende voedsel wordt geproduceerd op een zodanige wijze dat boeren er een gunstige prijs mee verdienen;
- er zodanig geproduceerd wordt dat welzijn en sociale condities voor de betrokkenen wereldwijd gunstig zijn, en daarbij gaat het bijvoorbeeld om werkgelegenheid, lonen, prijzen en voedselveiligheid;
- er wordt zodanig geproduceerd dat er geen negatieve gevolgen zijn voor het milieu en dat de uitstoot van residuen, nutriënten en pesticiden tot het uiterste beperkt wordt.
- de zorg voor biodiversiteit, dieren en planten binnen en buiten het bedrijf optimaal is, door natuurbeheer op en om het bedrijf te integreren met de bedrijfsvoering;
- de zorg voor het landschap vanzelfsprekend is.
- het gebruik van water, energie en grondstoffen zodanig is georganiseerd dat er geen tekorten optreden, bijvoorbeeld door water te zuiveren, zelf energie op te wekken en op streekniveau naar een kringloop van voedingsstoffen te streven.

Is er vraag naar duurzame landbouwproducten in Suriname?

Ja, niet zo veel als we zouden willen maar het is groeiende. Surinamers worden zich steeds meer bewust van het feit dat ‘gezond en veilig voedsel’ een noodzaak is. We moeten dus dat aspect stimuleren en de boeren ondersteunen. Misschien zelfs speciale intenties geven, zoals stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname (d’ ONS) dat al doet. Maar ook de overheid zou daarin haar bijdrage kunnen leveren. Duurzame landbouw vereist een visie en committent, groter dan het eigen voordeel, omdat het belang van de (mede-)mens en milieu worden meegenomen. De kleine groep (voorheen minder dan 5%) milieubewuste consumenten groeit en wensen onbespoten groenten (weliswaar op eigen risico) te kopen. De producten van deze ideële landbouwers zijn in een mum van tijd uitverkocht op de verschillende markten. Zie dus de groeiende vraag naar deze producten in het kader van voedselveiligheid en zekerheid. Echter is er geen keurmerk, noch controle op het ontbreken van pesticiden. Bovendien is het zo dat boeren die organisch of biologisch verbouwen niet verzekerd zijn van afzet bij grote hotelketens of klanten. Daar wil men meestal inkopen voor de laagste prijs, is de ervaring van veel van deze biologische boeren.

De problemen van de landbouw verschillen sterk van sector tot sector maar vooral het gebruik/misbruik van niet-biologische bestrijdingsmiddelen, modernisering en bijbehorende

investeringen, toegang tot markten voor hun surplus, en onderlinge samenwerking, zijn enkele problemen in zowel de kleine, middelgrote als grote landbouw.

Tijdens de discussie kwam de volgende vragen naar voren:

1. Wat heb je nodig om over te gaan naar duurzaam landbouw?
2. Is duurzaam landbouw zondergebruik van pesticiden?
3. Is er een vraag naar biologische of organische producten? Hoe onderscheidt men dit in vergelijking met de chemische?
4. Hoe complex en belangrijk is infrastructuur voor Suriname?

Antwoorden en conclusies:

- Om over te gaan tot duurzame landbouw moeten alle actoren trainingen krijgen(awareness training), de landbouwers moeten nog meer weten wat de criteria zijn en hierin voorgelicht en getraind worden, export-certificeringen zoals Global- Gap moeten ook voorgelicht worden en er naartoe gewerkt worden voor de export;
- Er moeten keurmerken op de verpakkingen staan waarbij er is vermeld dat het product biologische of duurzaam is geproduceerd. Daarnaast moet er een residu lab opgericht worden waarbij steekproefsgewijs samples kunnen worden genomen en getest worden op residu;
- Er is weinig infrastructuur voor duurzaam landbouw er moet meer ontwikkeld/versterkt en verbeterd worden; er moet gewerkt worden aan een fysieke infrastructuur voor een duurzame landbouwsector;
- Duurzaam landbouw is niet per se zonder pesticiden, maar het gaat om het efficiënter en beperkt gebruik maken van de chemicaliën en de persoonlijke gezondheid in act te nemen;
- Er moet een milieu beleidsplan gemaakt worden door de Min van LVV om richtlijnen te geven voor duurzame landbouw ;
- Een goede wegennet verbinding is van belang voor het transporteren van groenten en fruit. Er moet een goed afwateringsysteem gebouwd worden voor alle (micro- en meso) boeren;
- Als men op een milieu-vriendelijke manier landbouw wil ontwikkelen is het goed, maar niet een noodzakelijk, om een gemengd bedrijf op te zetten(een combinatie van landbouw en veeteelt);
- Er moet een institutionele infrastructuur komen: -wetgeving, voorzieningen en controle;
- Er moet een samenwerking komen tussen de NGO's, de overheid, bedrijfsleven en bankinstellingen om de infrastructuur voor duurzame landbouw te verbeteren.

Aanwezigen

Inleider

Moderator

Notuliste

Deelnemers

: Loes Trustfull
: Stanley Oosthuizen
: Soekdewsing Jayantie D
: Johra Alihoesen-Rodjan
: Clifton Codrington
: Soraya Van Dijk-Abdulhak
: Luciën Doornkamp
: Marie Kromopawiro
: Riwaash Nanda
: Graciella Troenoredjo
: Alma Roberts
: Nanda Sheradhena
: Ramharakh Presantie
: Mark Lobman
: Reggio de Jong
: Grauwde